

Eta zure suzko hitzarekin jantzi nintzen

Korapiloak ikusten diren tokian

*“Oh, girls just wanna have fun (girls, they wanna, wanna have fun, girls wanna have)”
Cindy Lauper*

Testu hau mugimenduan hasi naiz idazten, bizikleta estatiko baten gainean, erreferenteak nahasten dituen ohar-koaderno desordenatu batean. Nire testua dardarka dago, eta hitzak nahasiak ageri dira; batzuk galdu egingo dira. Hitz horiek lerroek osatzen dituzte, egiturak eraikitzeko oinarritzko formek. Linearekiko jolasak patroiz, testura, forma eta deformazio ezberdinak sortzeko aukera ematen digu.

Otti Berger 1931 eta 1932 artean Bauhauseko ehungintza-tailerraren arduraduna izan zen ehungintza-artistak zioen ehunak, begi bistakoa izateaz gain, ukigarria izan behar zuela. Bi zentzuen artean independentea izango zen ikusizko testura baten alde egin zuen. Prozesu horretan, ehundutako testuraren intimitatea marjinetatik agertzen da, eta pixkanaka, espazio komun batean, erakustoki batean kokatzen da, non praktikatik abiatuta egitea proposatzen den, daukagunarekin batera korapilatuz, beti besteari begira kokatuz. Erakusketa printzipio moduan aldarrikatuz. Irakurketa-ordena aldatzea, azkenetik hasi eta hasierara itzultzea. Aretoko gailuak bideko eten bat proposatzen du, eta bertan toki komun eta ezberdin batera iristen diren ibaiadarrak elkartzen dira. Sormen-prozesuaren intimitatea publiko bihurtzen da, erakusten da eta jatorriaren loturatik askatzen da, besteekiko harremanean adierazle bihurtzeko, aldi berean kontakizun baten zatia eta osotasuna den paragrafo bat. Zein dira erakusketa baten aurrealdea eta atzealdea? A orrialdea eta b orrialdea, prozesua eta emaitza.

Erakusketa bat elkartu, luzatu, tenkatu edo lasaitzen diren oihal-multzo gisa ikus daiteke, ukipen-bilbe eta gainazal sentikorrek sortzen dituenak. Almazuela edo patchwork bat, geruza, bolumen eta perspektiba ezberdinak dituen collage bat, arkitektura eramangarri bat balitz bezala. Hasiera batean, oihal erabilgaitzak aprobeitzeko artisau-prozesu bat zen, elkarrekin beroki estalki bat osa zezaketena, ohe-estalki bat, zeinetatik jatorri arabiarreko Almazuela hitz tradizionala datorren. Babesaren sinbolo bat da, eta haren azpian babesten gaituelako. Bereko corpusa hartzen duten elementuen etengabeko txirikordatzea da, osagai bakoitzaren espezifikotasuna eta jatorria ezkutatu gabe. Egitura edo tolestura obraren presentzia fisikoaren gainean pausatzen diren keinu, emaitza eta jarreraren konstelazio baten parte da. Eta, bestalde, arkitekturaren garrantzia hartzen dute espazioko antolamenduak, errailek, argiak, leihoek eta soinuek. Bakoitzetik, maila desberdinetan garatzen den asmo narratibo bat ondorioztatzen da, eta asmo-kopurua begirada-kopuruaren neurrikoa da. Horiek dira, azken batean, publikoa eta obra aurrez aurre jartzeko gida

gisa balio duten esperientziak.

Nahaspila akatsak gehitu zirenean hasi zen, erabakiak aldatu zirelako, Teresa Lancetak ehungailuan ausaz lan egiten duen moduan. Irudizko paisaiak. Haurtzaroan oroitzen naiz gurutze-puntua egiten saiatzen nintzenean, eta aurrealdean ezkutatu nahi nuen prozesu hori guztia zegoen; orain uste dut agian hori izango zela zatirik interesgarriena: korapiloak eta korapiloak, inolako asmorik gabe sortzen den zorizko anabasa hori. Akats haiek ere egiturak eta formak eraikitzen zituzten, nire barruko niarekin gehiago lotzen zutenak. Obra baten formalizazioa analisiaren erregistro kontsekuentea da, definitzen gaituen paisaia batean transmititzen diren keinuak, deskonposatu eta beste batzuekin nahasten diren gainazal desberdinetan desitxuratzen diren testuak, metatu eta fusionatzen direnak, eta materialak dekantatuz doazenak, eta hondar bat uzten dutenak. Ehungintza digitalera itzultzean, materialen erreferentzia errepikakorrek agertzen dira, hau da, beste estampa batzuk, beste tolestura batzuk, ukimenaren potentzialtasuna erakusten dutenak. Hala ere, orainoan, oroimenean hautemango dira, iradokitako testura gogoratzean.

Une interstizial bat ere badago, laginaren diseinuaren egitura bisuala osatzera baztertuak diruditen, eta, hala ere, sortzen diren loturak iruteko behar den tentsio guztiari eusten dioten eremuentzat. Testu bat maketatzean sortzen diren ibai tipografikoek bezala, hutsuneek euren artean elkarrizketa propioa proposatzen dute, azkenean lurtean eta horman hedatzen dena bezain ezinbestekoa dena. Beraz, presentzia- eta absentzia-jokoa da, okupatzekoa eta askatzekoa, pisatzen duenaren jokoa eta ukitzen ez denarena. Hutsuneek gerta daitekeenaren molde gisa jokatzen dute, oraindik modelatu gabeko bizipenaren negatibo gisa.

Normalean, egitea batzea bezala ulertzen dugu, materiala gehitzea. Hala ere, alderantziz ere izan daiteke; izan ere, arrasteak eta gainazalen gaineko higadurak arrasto bat sortzen dute, oihalaren azpiegitura agerian uzten duen marrakia bat. Hori abiapuntuko materiala osatzen duena, eta argia iragazi eta itzal bihurtzen den marrakia bat da. Oihalaren materialtasunak presentzia hartzen du, Berger optikoaren eta ukimenaren artean zebilenean bezala, "oihala tolesten edo zimurtzen zen modua, edo artileak zelofanaren aurka sortutako ukipen-sentsazioen sotiltasuna" esperimentatzeko (T'Al Smith: 2006). Testura horiek testu bihurtzen dira, eta testutik istorio bat sortzen da, tolesturen eta bolumena hartzen duen sorkuntzaren arteko irun bat. Elkartu, aurkitu, askatu. Proba eta errakuntzatik abiatuta egiteko modu bat, gure egunerokotasunean ezarria, baina askotan inkontzientea.

Batzuetan, adabakia erabiltzen dugu higadura edo apurtutakoa estaltzeko, baina adabakiak konposatzeko pieza gisa balio dezake, eta, horren bidez, gorputz batek zeharka dezakeen hutsune bat ikus dezakegu. Ikusi duzunari buruz erabakitzen eta hausnartzen duen gorputza, testuingurutik eta bizitza-esperientzietatik kanpo ez dagoena. Zatikatzek urratzeraino jarraitzen du, paradoxikoki banda gisa, edo, agian, batasun gisa jokatzen duen haustura. Ehungintza ukipenezkoa da berrero, ukipen-gainazal bat, baita helduleku bat edo besarkada bat ere. Baina ez da ahaztu behar,

Bergerrek zioen bezala, ukipen-zentzutik ehungintzaren sekretuak entzuteko gai izan behar dugula. Elkarrizketa hainbat ahotsekin entzun behar da. Horrela, testura bisualak ere mintzamina aldarrikatzen du, eta entzutea edo irakurtzea erdigunean kokatzen du. Elkarrekin lantzen den prozesu bat da, espazio partekatu bat ehuntzen duena, non praktika artistiko gisa desegitea eta elkarbizitzarako modu gisa gainezka egitea eskatzen den.

Dena tindatuz bezala, ia errituala den prozesu bat gertatzen da. Gai honetan, gorputz induzituek, bertan daudenek, oroituak edo bisitariek, batzuetan planeatuak eta beste batzuetan ezezagunak eta inprobisatuak diren ibilbideak hasten eta osatzen dituzte. Dena aktibatzen den unean konektatzen da, hori gabe ez baitu zentzurik. Elementu guztiek beren artean gertatzen denaren garrantziaren aurrean amore ematen dute, eta, une horretan, dena berriro hasten da.

Haria hidra batek bezala funtzionatzen duen kolektiboa da, gorputza partekatzen duten hiru buruko animalia, bakoitzak bere espezifikotasunetik lan egiten duen arren. Testu hau sei eskurekin eta hiru teklatorekin idatzi da. Modu askotara egin dezakezu, zuzeneko bidea aukeratuta edo esaldi, hitz eta letren atzean ezkutatzen diren zokoetan galduta. Azkenean, gurekin dantzatzera gonbidatzen zaitugu, dibertitu besterik ez dugu egin nahi eta.

HARIA kolektiboa